

Universitetet i Tromsø v/Arve Elvebakk
Postboks 6050 Langnes
9037 TROMSØ

Trondheim, 10.10.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/8538

Saksbehandler:
Line Løvås

Svar på søknad om dispensasjon til innsamling av fredet art myrsildre (*Saxifraga hirculus*)

[Ingress]

Miljødirektoratet viser til søknad av 28.08.2017 fra Universitetet i Tromsø v/Arve Elvebakk, professor i botanikk og daglig leder i Tromsø arktisk-alpine botaniske hage. Viser også til e-post av 06.10.2017 hvor Elvebakk anmoder om å la en eventuell dispensasjon også gjelde for 2018, da frøene trolig allerede vil være spredd i år.

Søknad

Søknaden gjelder innsamling av myrsildre '*Saxifraga hirculus*'. Begrunnelsen for søknaden er at Universitetet i Tromsø ønsker å ha flere populasjoner både innen de norske botaniske hagene sitt ex situ-dyrkingsprogram og til komparative studier mot polarmyrsildre under like forhold for forskningsformål. Søknaden gjelder innsamling av *spp hirculus* fra Ramfjord like ved Tromsø, en populasjon som ble gjenopplaget i 2016. Søker opplyser å ha besøkt populasjonen i høst, og viser til at den er ganske stor og mattedannende. Det søkes om å samle inn to mattefragment pluss frø, primært for deponering i den norske frøbanken, i mindre grad også for oppformering i Hagen.

Rettslig grunnlag

Myrsildre er fredet ved forskrift 21.12.2001 om fredning av truede arter. Forskriften ble gitt i medhold av lov om naturvern (opphevet), men fredningen står fortsatt ved lag jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77.

Formålet med fredningen er å beskytte enkelte arter av truede, sårbare, hensynskrevende eller sjeldne karplanter, kryptogamer (moser, lav og sopp), alger og virvelløse dyr mot skade og ødeleggelse, se forskriften kap. I.

Det følger av forskriften kap. II at "Arter og underarter av karplanter (inkl. frø), kryptogamer (moser, lav og sopp), alger og virvelløse dyr i henhold til vedlagte liste er fredet mot direkte skade og ødeleggelse, innsamling og annen form for direkte etterstrebelser". Arten myrsildre står oppført på nevnte vedlegg.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra fredningen "når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser og arbeider, eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning, og i andre særlige tilfeller, når det ikke strider mot formålet med fredningen", se kap. III. Miljødirektoratet er forvaltningsmyndighet for forskriften.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse etter forskriften kap. III, skal de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer, jf. naturmangfoldloven § 7.

Miljødirektoratets vurdering

Søknaden gjelder innsamling av arten myrsildre til bruk for deponering i den norske frøbanken, samt til oppformering i Tromsø arktisk-alpine botaniske hage og til forskningsformål. Relevante kilder til kunnskap om arten finnes i Artskart og i Naturbase. Myrsildre (*Saxifraga hirculus*) er en flerårig urt i sildrefamilien. Planten har sitt leveområde på våt grasmyr og ved kilder på kalkrik grunn. Myrsildre er registrert som sterkt truet (EN) i Norsk Rødliste. Arten ble fredet i 2001 på grunn av dens status som truet i hele Europa. Fredningen innebærer en oppfyllelse av Norges forpliktelse etter konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres naturlige leveområder (Bernkonvensjonen). I Norge finnes kun få lokaliteter av arten i Finnmark, samt en forekomst i Rogaland, i tillegg til omsøkte forekomst i Ramfjord ved Tromsø. Sistnevnte ble som nevnt gjenfunnet i 2016. Arten er sjelden i Norge og Europa, men det antas sannsynlig at flere ukjente lokaliteter kan eksistere i Norge, spesielt i Nord-Norge. Funnet i Tromsø indikerer dette. Blant de største truslene mot planten er opplyst å være tørrlegging eller grøfting av myr, vassdragsregulering og terrengkjøring.

Søknaden vurderes etter eksisterende og tilgjengelig kunnskap i samsvar med naturmangfoldloven § 8. Direktoratet vurderer å ha god kunnskap om arten for å kunne vurdere søknaden.

Forskriften åpner for å kunne gjøre unntak fra fredningen ved vitenskapelige undersøkelser og arbeider, når det ikke strider mot formålet med fredningen, jf. kap. III. I søknaden er det opplyst at Universitet i Tromsø ønsker å ha flere populasjoner både innen de norske botaniske hagene sitt ex situ-dyrkingsprogram og til komparative studier mot polarmyrsildre under like forhold for forskningsformål. Direktoratet er positiv til forskning som kan gi mer kunnskap om arten og dens egenskaper, utbredelse og overlevelsessevne i norsk natur. Arve Elvebakk har opplyst at omsøkte lokalitet er ganske stor og mattedannende. Direktoratet vurderer at innsamling av frø, samt to mattefragment fra lokaliteten som omsøkt ikke vil true lokalitetens overlevelse på stedet. Direktoratet har tillit til at universitetet i Tromsø v/Arve Elvebakk utfører innsamlingen på en skånsom måte som ivaretar lokalitetens levedyktighet på stedet, i samsvar med prinsippet om miljøforsvarlig teknikk og driftsmetoder i naturmangfoldloven § 12. Deponering av frø fra planten i den norske frøbanken sikrer at arten og dens genetiske materiale tas vare på og sikres for framtida, jf. forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5. På bakgrunn av dette vurderes den samlede belastningen på arten å ikke bli for stor, jf. naturmangfoldloven § 10. Direktoratet har nok kunnskap om myrsildre og omsøkte tiltaks påvirkning på arten, og finner ikke grunn til å tillegge føre-var-hensynet stor vekt i dette tilfellet, jf. naturmangfoldloven § 8.

På bakgrunn av ovenstående vurdering finner direktoratet å kunne gi dispensasjon til omsøkte tiltak. Direktoratet er enig i Arve Elvebakk sin vurdering av at frøene fra myrsildre allerede kan

være spredd i år, til tross for at arten er høstblomstrende. For det tilfellet at innsamling av frø og to mattefragment ikke er mulig å gjennomføre i år, lar direktoratet dispensasjonen gjelde fram til 15.november 2018.

Vedtak

I medhold av kap. III i forskrift 21.desember 2001 nr. 1525 om fredning av truede arter, gir Miljødirektoratet Universitetet i Tromsø v/Arve Elvebakk dispensasjon fra fredningen til innsamling av frø og to mattefragmenter av arten myrsildre til deponering av den norske frøbanken, til oppformering i Tromsø arktiske botaniske hage, og forskningsformål som omsøkt.

Dispensasjonen gjelder på følgende vilkår;

- Dispensasjonen gjelder fram til 15.november 2018.
- Innsamling av frø og to mattefragmenter må skje på en skånsom måte som ikke forringer eller skader den aktuelle lokaliteten av myrsildre eller dens leveområde.

Miljødirektoratet kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen bl.a. dersom vilkår ikke følges, eller dersom ny kunnskap tilsier at det er nødvendig for å hindre uforutsette vesentlige skadevirkninger av lokaliteten av myrsildre m.v, jf. naturmangfoldloven § 67. Miljødirektoratet kan også føre tilsyn med at bestemmelsene gitt i medhold av forskriften blir overholdt, jf. § 63 i naturmangfoldloven.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Line Løvås
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.